

The Development of a Literature-Based Learning Management Model with Collaborative Learning Management to Develop Academic Achievement in Thai Literature and Teamwork Skills of High School Students

Sarun Kanorm¹, Nanthaporn Rodphol², Chonthida Doungngamyng³ and Ubonwan Songserm⁴

¹Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Secondary Section), Thailand

²Silpakorn University Demonstration School (Secondary), Thailand

³Educational Supervisor Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office, Thailand

⁴Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

¹E-mail: Sarunkanorm@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-7562-8180>

²E-mail: tmgtamgi@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-6652-0508>

³E-mail: chontida@esdc.go.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-0190-4314>

⁴E-mail: ubonwan.su@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6452-4039>

Received 07/10/2024

Revised 09/10/2024

Accepted 09/11/2024

Abstract

Background and Objectives: Literature holds significant value due to the deliberate choices of words that allow readers to connect with the emotions, thoughts, and ideas the poet aims to convey through the letters. Therefore, the teaching of Thai literature should engage students, making them enjoy and actively participate in exploring literary texts that express creativity through language. This research aims to 1) develop a learning management model that integrates a Literature-Based learning management model and collaborative learning management to enhance high school students' achievement in Thai literature and teamwork skills. 2) Study the effectiveness of the Literature-Based learning management model with collaborative learning management to enhance high school students' achievement in Thai literature and teamwork skills. 2.1) Compare high school students' learning achievement in Thai literature before and after using the developed model. 2.2) evaluate the teamwork skills of students who studied using the literature-based cooperative learning model.

Methodology: The sample group for this research was 40 Grade 10 students of a University Demonstration School who enrolled Basic Thai Language 8 course in the first semester of the academic year 2024. The students were selected through simple random sampling. The research instruments consisted of the Literature-Based Learning Management Model with Collaborative Learning Management, a learning management model manual, learning management plans, a Thai literature achievement test, and a teamwork skill test. The statistics used for data analysis were mean (M), standard deviation (S.D.), t-test dependent, and content analysis.

Results of the research: (1) Results of the Literature-Based Learning Management Model with Collaborative Learning Management to Develop Academic Achievement in Thai Literature and Teamwork Skills of High School Students comprises of 5 components of the model: 1) Principles, 2) Objectives, 3) Learning process which includes 6 steps: 3.1 G: Guidelines and

Collaboration in Selecting Literature 3.2 Stimulate Reflection and Connect Experiences 3.3 Defining Issues and Collaboratively Planning the Reading 3.4 Reading Literature Together 3.5 Interactive Activities for Learning and Exchange 3.6 Presentation, Reflection, and Evaluation, 4) Measurement and Evaluation, 5) Supporting Factors for Model Implementation, (2) The effectiveness of the Literature-Based Learning Management Model with Collaborative Learning Management To Develop Academic Achievement in Thai Literature and Teamwork Skills of High School Students is summarized as follows. 1) After applying the literature-based learning model combined with cooperative learning, the average academic achievement scores in Thai literature of the sample group significantly improved at the .05 level, confirming the research hypothesis in item 1., 2) The average teamwork skills score of the sample group after the experiment was found to be high, supporting the research hypothesis in item 2.

Keywords: Literature-based Learning Model Combined with Cooperative Learning; Thai Literature Academic Achievement; Teamwork Skills

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ศรัณย์ ขนอม¹, นันทพร รอดผล², ชลธิดา ดวงงามยิ่ง³ และอุบลวรรณ ส่งเสริม⁴

¹อาจารย์สาธิต โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

²อาจารย์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (มัธยมศึกษา)

³ศึกษานิเทศก์ สำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงกุ่ม

⁴ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: วรรณคดีนับเป็นสิ่งที่ทรงคุณค่า อันเนื่องมาจากการเลือกสรรคำมาใช้ในการแต่งบทประพันธ์ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึก รวมไปถึงแนวคิดที่กวีต้องการสื่อสารผ่านตัวอักษร โดยการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยจึงต้องมุ่งให้นักเรียนรู้สึกสนุกและมีส่วนร่วมเกี่ยวกับตัวบทวรรณคดีไทยที่แสดงออกผ่านการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2.1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น 2.2) เพื่อประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ที่เรียนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน 8 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ คู่มือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย แบบวัดทักษะการทำงานเป็นทีม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย: 1) ผลการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 3.1 แนะนำและร่วมมือกันเลือกสรรวรรณกรรม G: Guidelines and Collaboration in Selecting Literature 3.2 กระตุ้นให้นักคิดและเชื่อมโยงประสบการณ์ S : Stimulate Reflection and Connect Experiences 3.3 กำหนดประเด็นและร่วมมือกันวางแผนในการอ่าน D : Defining Issues and Collaboratively Planning the Reading 3.4 อ่านวรรณกรรมร่วมกัน R : Reading Literature Together 3.5 กิจกรรมสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ I : Interactive Activities for

Learning and Exchange 3.6 นำเสนอ สะท้อนคิด และประเมินผล P : Presentation, Reflection, and Evaluation 4) การวัดและการประเมินผล 5) ปัจจัยในการสนับสนุนในการนำรูปแบบไปใช้ 2) ผลการประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีสรุปผลดังนี้ 1) หลังเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยในข้อที่ 1 2) หลังเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า คะแนนเฉลี่ยประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองอยู่ระดับมากซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยในข้อที่ 2

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย; ทักษะการทำงานเป็นทีม

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์และสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติ มีบทบาทในการสร้างเอกภาพและบุคลิกภาพของคนในชาติ ช่วยในการสื่อสารสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดี สามารถประกอบกิจธุระและดำรงชีวิตร่วมกันได้อย่างสันติสุข ช่วยในการแสวงหาความรู้ พัฒนากระบวนการคิด และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี นำไปสู่การพัฒนาอาชีพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพเป็นสมบัติที่ควรเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 1)

การจัดการเรียนรู้อรรถคดีและวรรณกรรมในยุคปัจจุบันกำลังประสบปัญหา อันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ ดังที่ สุจริต เพียรชอบ (2539 : 63) กล่าวไว้โดยสรุปว่า ปัจจุบันนี้สิ่งที่มีความบันเทิงมีมากมาย วรรณคดีไทยไม่ใช่สิ่งที่ให้ความบันเทิงเหมือนสมัยก่อน เยาวชนจะได้สัมผัสวรรณคดีไทยจากหนังสือเรียนตามที่บังคับไว้จากหลักสูตร และจากหลักสูตรที่มีลักษณะให้เน้นเรียนคิดว่า ต้องเรียนเพื่อให้สอบ ไม่ใช่เพื่อความบันเทิงและสืบทอดวัฒนธรรมซึ่งที่ผ่านมา ด้าน ชลธิชา หอมฟุ้ง (2558) ได้กล่าวว่า การสอนวรรณคดีนั้น มีปัญหาเกิดทั้งจากหลักสูตรและแบบเรียน ธรรมชาติของวิชา สื่อการสอน การวัดและประเมินผล นักเรียนซึ่งไม่สนใจวรรณคดี เพราะคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว ไม่สนุกสนาน ไม่ท้าทาย และปัญหาเกี่ยวกับผู้สอนที่ขาดวิธีสอนที่หลากหลาย จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน อรรถวรรณ ค่ายวง และพัชรา เทนสิทธิ์ (ปัญหาวรรณคดีไทย, 20 สิงหาคม 2567) ได้กล่าวถึงปัญหาของการจัดการเรียนรู้อรรถคดีและวรรณกรรมไทย โดยแบ่งปัญหาที่สำคัญออกเป็น 2 ด้าน คือด้านนักเรียน ได้แก่ นักเรียนไม่อ่านวรรณคดีและวรรณกรรม ทั้งยังขาดแนวทางการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม รวมถึงไม่สามารถตีความ แปลความ และสรุปความจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้ นอกจากนี้ด้านผู้สอน ได้แก่ การยึดติดกับวิธีการจัดการเรียนรู้อรรถคดีและวรรณกรรมแบบเดิม จึงทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้อรรถคดีและวรรณกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในยุคปัจจุบันได้

ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยนั้นพบปัญหาหลายประการ ดังนั้น หากครูผู้สอนไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ย่อมส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ไม่มีประสิทธิภาพ

ดังจะเห็นได้จาก ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O – NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564-2566 จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายมัธยม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ทำคะแนนได้สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยทุกระดับการศึกษา คือ (ระดับสังกัด(สาธิต), ระดับจังหวัด, ระดับประเทศ) แต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในสาระ การเรียนรู้ที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมพบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนตั้งไว้คือร้อยละ 50

จากหลักการและเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้สอนควรมีการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน โดยควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะและกระบวนการคิด ผ่านการศึกษาวรรณคดีไทยซึ่งเป็นวิธีการจัด การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดทักษะในศตวรรษ ที่ 21

Ruddell and Ruddell (1995) เสนอแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วรรณกรรมเป็นฐาน (Literature-based Approach) ได้รับความนิยมอย่างมากในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา อันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน โดยการใช้วรรณกรรมเป็นสื่อกลางในการพัฒนาทักษะของนักเรียน แนวคิดการสอนที่เน้นวรรณกรรมได้รับการสนับสนุนจากนักวิชาการ เพราะเชื่อว่าเด็กจะได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอ และมีโอกาสที่ดีในการเรียนรู้กับข้อความที่มีคุณภาพ วรรณกรรมที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ มุ่งให้นักเรียนรู้สึกสนุกและมีส่วนร่วมกับเนื้อหาที่แสดงออกผ่านการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์และให้การสนับสนุนการเรียนรู้ทางด้านศีลธรรม จริยธรรม และคุณธรรมในเนื้อหาของวรรณกรรมด้าน Galda et al. (1993) กล่าวถึงหลักการและแนวคิดสำคัญ 4 ประการคือ 1) การให้ความสำคัญกับการเลือกเนื้อหาของวรรณกรรม 2) การใช้วรรณกรรมเป็นสื่อฝึกทักษะทางภาษา 3) การให้นักเรียนได้สัมผัสวรรณกรรมเพื่อศึกษาเนื้อหา ภาษา และรูปแบบของวรรณกรรม 4) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการอ่านวรรณกรรม นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรนำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมาพร้อมกับแนวคิดดังกล่าวเพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน ร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ปัญหา สนับสนุนกันภายในกลุ่ม นักเรียนจำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ ของสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อความสำเร็จร่วมกัน ทิศนา ขัมมณี (2560) กล่าวว่า รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ เป็นรูปแบบที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะทางสังคมต่าง ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์รวมทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด การแก้ปัญหาและอื่น ๆ

จากหลักการและเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้สอนควรนำแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้เป็นแนวทางสำคัญในรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่าง มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

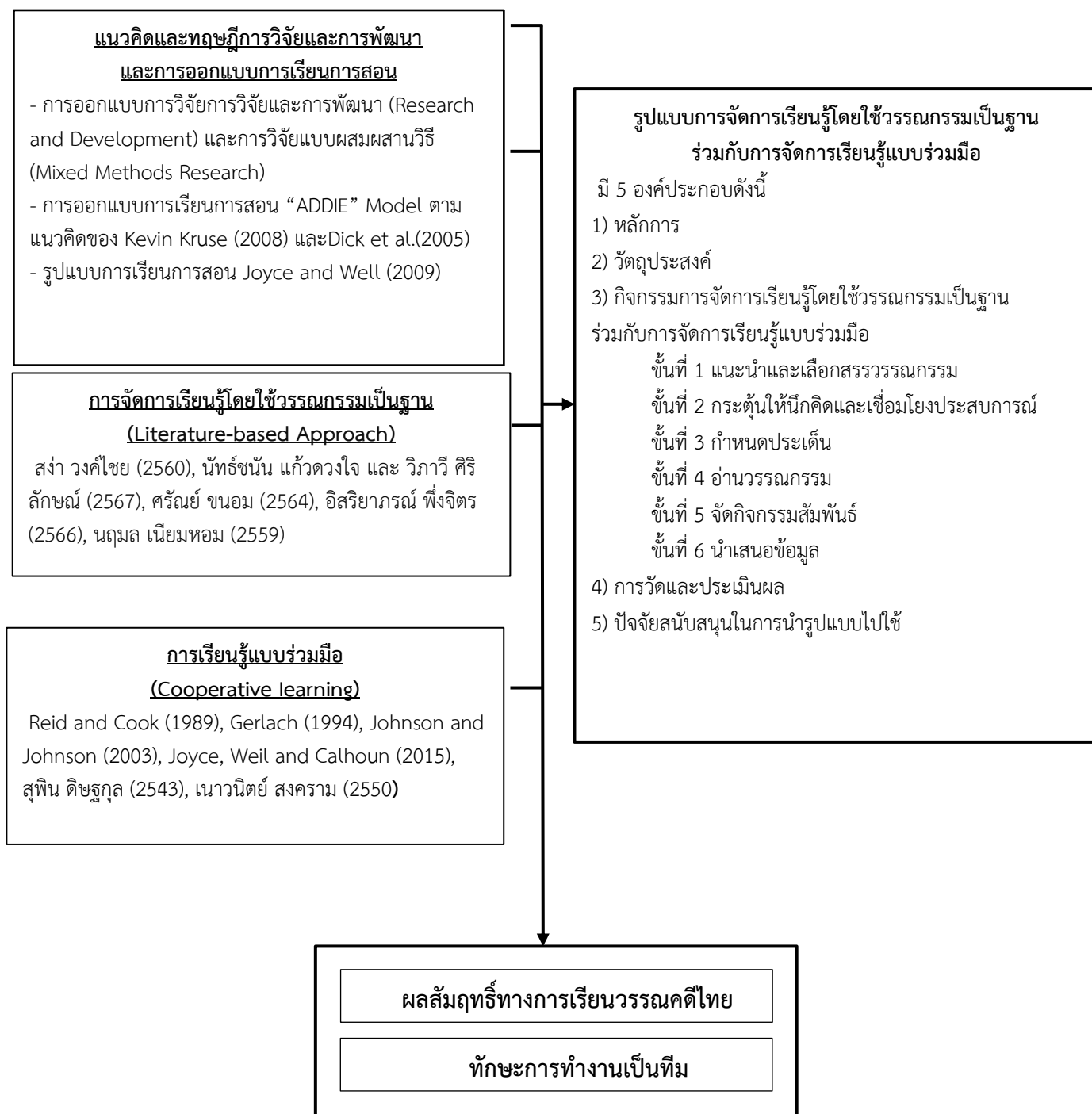
2.2 เพื่อประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การทบทวนวรรณกรรม

รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรม โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 1) การวิจัยและพัฒนา 2) การออกแบบการเรียนการสอน 3) รูปแบบการเรียนการสอน 4) การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน 5) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการพัฒนารูปแบบ ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods) /แบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) /เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1480 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิชาเอก GH2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ที่เรียนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน 8 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

งานวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยและพัฒนา (Research & Development) เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมทั้งข้อมูล เชิงปริมาณ (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (analysis : A) และความ ต้องการจำเป็นในรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ได้แก่ หลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นโยบายเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีม

2) ศึกษาบุคคล ได้แก่ ผู้บริหาร นักวิชาการหรือศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอนซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา

3) ศึกษาและวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D1) การออกแบบและการพัฒนา (Design and Development) (D and D) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

1) วิเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นที่ 1

2) สังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้

3) ยกร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้

4) ตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสม/สอดคล้องของรูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบ และเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบฯโดยใช้ Connoisseurship

5) สร้างรูปแบบและเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6) ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

7) แก้ไขปรับปรุงรูปแบบเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research : R2) การนำไปใช้ (Implementation : I) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ที่

เรียนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน 8 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นเวลา 6 ชั่วโมง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที แบบไม่อิสระต่อกันและการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development : D2) การประเมินผลและปรับปรุง (Evaluation : E) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยปรับปรุงรายละเอียดรูปแบบการเรียนรู้ คู่มือรูปแบบการเรียนรู้ เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนรู้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็น ทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้ วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมโดยนักเรียนร่วมกันกำหนดบทบาทหน้าที่ใน การอ่านตัวบทวรรณคดีไทยภายในกลุ่มของตนเองแล้วนำข้อค้นพบจากการอ่านไปใช้ในการร่วมแสดง ความ คิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มของตนเอง เพื่อสร้างสรรค์ผลงานและนำเสนอผลงานของกลุ่ม รวมถึง ร่วมกันการสะท้อนคิดเห็นประเมินผลงานของเพื่อนไปพร้อม ๆ กัน 2) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทาง การเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีม 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดัง รายละเอียดดังต่อไปนี้ ขั้นที่ 1 แนะนำและร่วมมือกันเลือกสรรวรรณกรรม G: Guidelines and Collaboration in Selecting Literature ขั้นที่ 2 กระตุ้นให้นักคิดและเชื่อมโยงประสบการณ์ S : Stimulate Reflection and Connect Experiences ขั้นที่ 3 กำหนดประเด็นและร่วมมือกันวางแผนในการอ่าน D : Defining Issues and Collaboratively Planning the Reading ขั้นที่ 4 อ่านวรรณกรรมร่วมกัน R : Reading Literature Together ขั้นที่ 5 กิจกรรมสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ I : Interactive Activities for Learning and Exchange ขั้นที่ 6 นำเสนอ สะท้อนคิด และประเมินผล P : Presentation, Reflection, and Evaluation 4) การวัดและการประเมินผล กำหนดการวัดและประเมินนักเรียน 2 ด้าน ได้แก่ 4.1 ประเมิน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 4.2 ประเมินทักษะการ ทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 5) ปัจจัยในการสนับสนุนในการนำรูปแบบไป ใช้ 5.1 ความรู้ความสามารถในด้านวรรณคดีไทยของครูผู้สอน 5.2 การเล่าเรื่องการถ่ายทอดเนื้อหาที่น่าสนใจ รวมไปถึงความพร้อมของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้น 5.3 สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจมีส่วน ช่วยทำให้กิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวตรวจสอบคุณภาพจาก ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน ด้วยวิธีการจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้ทรงให้ความเห็นว่า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มี

หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และปัจจัยในการสนับสนุนในการนำรูปแบบไปใช้เหมาะสมครบถ้วน คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และแบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีสรุปผลดังนี้

ข้อที่ 2.1 หลังการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	M	SD.	t-test	P
ทดสอบก่อนเรียน	40	20	9.25	1.66	18.77*	<0.01
ทดสอบหลังเรียน	40	20	16.90	2.08		

*มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือพบว่านักเรียนที่เรียนรูปแบบการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ($M = 16.90$, $SD. = 2.08$) โดยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อที่ 2.2 หลังการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า คะแนนเฉลี่ยประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองอยู่ระดับมาก

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ การจัดการเรียนรู้วรรณคดีเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

รายการประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม	N	M	SD.	ระดับคุณภาพ
1. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล	40	3.60	0.63	มากที่สุด
2. การมีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน	40	3.45	0.55	มาก
3. การมีโครงสร้างของทีม	40	3.63	0.58	มากที่สุด
4. สมาชิกมีบทบาทและความรู้สึกร่วมกัน	40	3.49	0.61	มาก
รวม		3.45	0.60	มากที่สุด

จากผลการประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือพบว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการทำงานเป็นทีมมีค่า ($M=3.45$, $SD. =0.60$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือ ด้านการมีโครงสร้างของทีมมีคะแนนสูงสุด ($M = 3.62$, $SD. =0.58$) รองลงมาคือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล ($M = 3.60$, $SD. =0.63$) ด้านสมาชิกมีบทบาทและความรู้สึกร่วมกัน ($M = 3.49$, $SD. =0.61$) และด้านการมีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน ($M = 3.45$, $SD. =0.55$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วพบว่า รูปแบบมีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเชิงเนื้อหา และมีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและครอบคลุมความต้องการจำเป็นในพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีม ทั้งอาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้นได้พัฒนาและดำเนินการตามขั้นตอนของวิธีการเชิงระบบใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ร่วมกับการออกแบบระบบการเรียนการสอน ADDIE Model ที่ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนให้มีความเป็นระบบเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันและการออกแบบการเรียนการสอนเชิงระบบของ Dick et al. (2005) และ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ Joyce and Weil (2009) ใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology) การผสมผสานข้อมูลใช้รูปแบบการวิจัยแบบ Embedded (The Embedded Design) โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณเป็นวิธีหลักและวิธีการเชิงคุณภาพเป็นวิธีรอง Creswell and Plano Clark (2011) ดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่สำคัญ โดยเป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ในการพัฒนารูปแบบ Joyce and Weil (2009) และทิสนา แคมมณี (2560) ที่สรุปว่ารูปแบบการเรียนการสอนดำเนินการอย่างแบบแผนและมีทฤษฎีรองรับสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครู และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในรายวิชาภาษาไทย สารวรรณคดี และวรรณกรรม ตลอดจนมีการวิเคราะห์นักเรียนเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ ความซาบซึ้งในวรรณคดีไทย เพื่อนำไปเป็นแนวทางการออกแบบการจัดการเรียนการสอนต่อไป จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการศึกษา วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นต่าง ๆ จึงจะทำให้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น พบว่าประกอบด้วยแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน 3) การเรียนรู้แบบร่วมมือ 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) ทักษะการทำงานเป็นทีม สำหรับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมเป็นฐาน สามารถ

สรุปแนวคิดได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน จึงสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับการคัดเลือกวรรณกรรม เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกอ่าน และใช้วรรณกรรมในการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดความสนใจ และมีแรงกระตุ้นในการศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรม การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้วิจัยสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี พบว่า เป็นกิจกรรมที่นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง มีการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้กลวิธีของกระบวนการกลุ่ม ลักษณะกิจกรรมจะเป็นกิจกรรมที่เน้นการสื่อสารกับตนเองและ ผู้อื่น เน้นการสังเกต และการลงมือทำ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีสอนที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ให้สัมฤทธิ์ผลได้จึงสังเคราะห์ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 แนะนำและเลือกสรรวรรณกรรม ขั้นที่ 2 กระตุ้นให้นักคิดและเชื่อมโยงประสบการณ์ ขั้นที่ 3 กำหนดประเด็น ขั้นที่ 4 อ่านวรรณกรรม ขั้นที่ 5 จัดกิจกรรมสัมพันธ์ และขั้นที่ 6 นำเสนอข้อมูล ตลอดจนสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ค้นหาข้อมูลและแบ่งกลุ่มศึกษา (Search information and Group division : S) 2) วางแผนร่วมกันจากงานที่มอบหมาย (Plan together : P) 3) ผู้สอนชี้แนะ ปรับแนวคิดของนักเรียน(Guide and Adjust mindset : G) 4) นักเรียนนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน (Present and exchange ideas : P) 5) สะท้อนคิดภาระงาน (Reflect workload : R) และ 6) ประเมินผลภาระงาน (Evaluate workload : E) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล 2) การมีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน 3) การมีโครงสร้างของทีม 4) สมาชิกมีบทบาทและความรู้สึกร่วมกัน การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นแนะนำและร่วมมือกันเลือกสรรวรรณกรรม (G: Guidelines and Collaboration in Selecting Literature) ขั้นนี้นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยคละความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน เพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับวรรณคดีที่กำลังจะได้ศึกษาโดยมีครูผู้สอนคอยแนะนำเกี่ยวกับวรรณคดีดังกล่าวรวมไปถึงเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมมือกันคัดเลือกตัวบทตามความสนใจของกลุ่มตนเองจากบทที่ครูกำหนดมาให้ ขั้นที่ 2 ขั้นกระตุ้นให้นักคิดและเชื่อมโยงประสบการณ์ (S : Stimulate Reflection and Connect Experiences) ขั้นนี้นักเรียนได้ร่วมมือกันตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่องแล้วเชื่อมโยงไปสู่ชีวิตประจำวันของนักเรียน ขั้นที่ 3 ขั้นกำหนดประเด็นและร่วมมือกันวางแผนการอ่าน (D : Defining Issues and Collaboratively Planning the Reading) ขั้นนี้นักเรียนจะได้รับทราบประเด็นที่จะนำไปใช้ในการอ่านวรรณคดีโดยมีนักเรียนและครูร่วมกันกำหนดหัวข้อหรือประเด็นในการอ่านจากนั้นนักเรียนและสมาชิกในกลุ่มร่วมมือกันวางแผนในการอ่านวรรณคดีของกลุ่มตนเอง ขั้นที่ 4 ขั้นอ่านวรรณกรรมร่วมกัน (R : Reading Literature Together) ขั้นนี้นักเรียนจะได้ลงมืออ่านวรรณคดีตามหัวข้อหรือประเด็นที่นักเรียนและครูกำหนดร่วมกัน โดยให้นักเรียนอ่านวรรณคดีโดยมีครูคอยให้คำแนะนำ ขั้นที่ 5 ขั้นกิจกรรมสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (I : Interactive Activities for Learning and Exchange) ขั้นนี้นักเรียนจะได้นำเสนอความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดีมาใช้ในการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนโดยแสดงออกในลักษณะของชิ้นงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ขั้นที่ 6 ขั้นนำเสนอ สะท้อนคิด และประเมินผล (P : Presentation, Reflection, and Evaluation) ขั้นนี้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของสมาชิกในกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียนโดยมีครูและเพื่อนในห้องร่วมสะท้อนคิดและประเมินผลงาน

ของกลุ่มที่ออกมานำเสนอหน้าชั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของนักการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนตลอดจนผ่านการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญจึงทำให้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพเมื่อนำไปใช้จึงประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผลวิจัย ดังนี้

ข้อที่ 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตอบสนองต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยกระบวนการของการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 แนะนำและร่วมมือกันเลือกสรรวรรณกรรม G: Guidelines and Collaboration in Selecting Literature ขั้นที่ 2 กระตุ้นให้นักคิดและเชื่อมโยงประสบการณ์ S : Stimulate Reflection and Connect Experiences ขั้นที่ 3 กำหนดประเด็นและร่วมมือกันวางแผนในการอ่าน D : Defining Issues and Collaboratively Planning the Reading ขั้นที่ 4 อ่านวรรณกรรมร่วมกัน R : Reading Literature Together ขั้นที่ 5 กิจกรรมสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ I : Interactive Activities for Learning and Exchange ขั้นที่ 6 นำเสนอ สะท้อนคิดและประเมินผล P : Presentation, Reflection, and Evaluation โดยได้พัฒนาขึ้นโดยประยุกต์ใช้ตัวบทวรรณคดีไทยให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกแก้ปัญหา จากตัวบทวรรณคดีไทย ซึ่งสอดคล้องกับ สง่า วงศ์ไชย (2560) ได้เสนอแนะว่าระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอน ผู้สอนจะต้องหาทริค ต่าง ๆ เช่น ใช้คำถามเพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ ให้นักเรียนเกิดความสนใจและอยากลงมือปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียนการอภิปรายกลุ่มย่อยและการแสดงความคิดเห็น และซึ่งสอดคล้องกับ ชลธิชา หอมฟุ้ง (2558) กล่าวว่า รูปแบบการสอนที่สนับสนุนให้นักเรียนได้เสนอการแก้ปัญหาอย่างหลากหลายวิธี พร้อมทั้งให้บอกผลกระทบของทุกวิธีที่เสนอ จากนั้นให้นักเรียนเลือกวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด พร้อมทั้ง แสดงเหตุผลว่าเหตุใดจึงเลือกวิธีดังกล่าว จะทำให้นักเรียนได้รู้จักฝึกการคิดหาทางแก้ปัญหา อย่างหลากหลาย และรู้จักการพิจารณาการแก้ปัญหาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น จะสามารถส่งเสริม ให้เกิดความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ได้ และซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์จากวรรณคดีไทย ได้แก่ ผลการศึกษาของ ศรีณย์ ขนอม (2564) ที่พบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อตามแนวคิดวรรณกรรมเป็นฐานมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อตามแนวคิดวรรณกรรมเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อที่ 2.2 หลังการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า นักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้น เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้อการสอนที่ให้นักเรียนได้ศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้กระบวนการกลุ่มเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งเพื่อให้นักเรียนเห็น

มุมมองที่แตกต่างกันในการพิจารณาบรรณคดีและวรรณกรรมไทย ที่มีความเห็นตรงกันว่าการสอนให้เกิดทักษะการทำงานเป็นทีมได้นั้น เป็นการกระทำเพื่อบรรลุเป้าหมายของกลุ่มบุคคล โดยแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ในการทำงานของทีม มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและวางแผนการทำงาน ยอมรับความแตกต่างของสมาชิกในทีม รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ และตั้งศักยภาพแต่ละคนในทีมออกมา เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย โดยมีองค์ประกอบดังนี้ 1) การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล 2) การมีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน 3) การมีโครงสร้างของทีม 4) สมาชิกมีบทบาทและความรู้สึกร่วมกัน โดยภาพรวมสอดคล้องกับ Nolan (1989) กล่าวว่าการทำงานเป็นทีมเป็นการที่สมาชิกเสียสละความเป็นส่วนตัวในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ Dickinson และ McIntyre (1997) ได้กล่าวว่าการทำงานเป็นทีมว่าเป็นพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มที่แบ่งปันข้อมูลและร่วมมือกันทำงาน นอกจากนี้ ทิศนา ขัมมณี (2560) ได้ให้ความหมายของการทำงานเป็นทีมกับการทำงานเป็นกลุ่มว่าเป็นการที่กลุ่มบุคคลเข้ามาร่วมปฏิบัติงานอย่างได้อย่างร่วมกัน และทุกคนในกลุ่มมีบทบาทในการช่วยกันดำเนินงานกลุ่ม มีการติดต่อสื่อสารประสานงาน และร่วมกันตัดสินใจ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ ชนมณ ตั้งพิทักษ์ไกร (2558) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการจัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและเทคโนโลยี (การงานอาชีพ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ส่งผลให้นักเรียนมีความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทำให้งานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ อรอนงค์ โฆษิตพิพัฒน์ (2560) ที่พบว่า รูปแบบการสอนแบบร่วมมือส่งผลให้ความสามารถในการทำงานเป็นทีมของนักเรียนสูงขึ้นซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) สามารถนำไปใช้เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ และ 6 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้

1) การนำการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องมีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาของวรรณคดีและวรรณกรรมที่จะนำไปใช้จัดการเรียนรู้รวมถึงจะต้องมีความสามารถในการประยุกต์ดัดแปลงเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับช่วงวัยเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ทั้งนี้ควรนำเทคโนโลยีหรือสื่อสังคมออนไลน์ที่อยู่รอบตัวของนักเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการสอนเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมด้วย

2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนานี้ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาหรือเรื่องวรรณคดีไทยให้เหมาะสมกับระดับชั้น และความสนใจของนักเรียน โดยอาจเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เป็นส่วนหนึ่งในการเลือกสรรวรรณกรรมที่นักเรียนสนใจอย่างอิสระ

3) ครูผู้สอนที่นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ควรทำความเข้าใจและปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำโดยเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการคิด รวมไปถึงการสื่อสารการทำงานร่วมกันเป็นทีมจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทของนักเรียนเป็นสำคัญ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูจัดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีม ระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ตัวบทวรรณคดีไทยที่ครูเลือกกับตัวบทวรรณคดีไทยที่นักเรียนเป็นผู้เลือก ตัวบทวรรณคดีไทยแบบใดส่งผลให้นักเรียนสามารถมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมที่สูงขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยที่ศึกษาประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อตัวแปรอื่น ๆ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น ความสามารถในการคิดไตร่ตรอง ความสามารถในการคิดเชิงระบบ ทักษะชีวิต เป็นต้น

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อดูพัฒนาการการทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.4 ควรมีการวิจัยที่เปลี่ยนวิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการทำงานเป็นทีมจากข้อสอบเป็นการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism)

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)*.

กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์แห่งประเทศไทย.

ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2558). *การพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้จริยสื่อเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต*. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 8(2), 1313-1326.

ทิตินา แคมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นฤมล เนียมหอม. (2556). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นัทธชนัน แก้วดวงใจ และ วิภาวี ศิริลักษณ์. (2567). *การส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นฐาน ร่วมกับกลวิธี SQP2RS*. วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, 4(3), 911-928.

เนาวนิตย์ สงคราม. (2550). *การพัฒนาแบบการสร้างความรู้ด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันสำหรับบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษากรณีศึกษาคณะครุศาสตร์จุฬาฯ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรัณย์ ขนอม และสง่า วงศ์ไชย. (2564). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิตววรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. *The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences*, 1(1), 20-32. (ISSN: 2773-8787).

- สง่า วงศ์ไชย. (2560). “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุป ความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต”. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและ การสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุจิต เพียรชอบ. (2539). ศิลปะการใช้ภาษา. กรุงเทพฯ: ศุภสมาคมปราชญ์.
- สุพิน ดิษฐกุล. (2543). การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning). วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 15 (2), 1-8.
- อรอนงค์ โฆษิตพิพัฒน์. (2560). การพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นทีมด้วยรูปแบบการสอนแบบ ร่วมมือทำงานเป็นทีมในรายวิชาสัมมนาวารสารศาสตร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนคร.
- อิสริยาภรณ์ พังจิตร. (2566). การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณคดีเป็นฐานร่วมกับกลวิธี REAP เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บุรพา, 34(2), 83-98.
- Creswell, J.W., & Plano Clark, V.L. (2011). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. 2nd Edition, Sage Publications, Los Angeles.
- Dick, W., Carey, L., & Carey, J. O. (2005). *The systematic design of instruction*. Pearson, Allyn and Bacon.
- Dickinson, T. L., & McIntyre, R. M. (1997). *A conceptual framework for teamwork measurement*. In M. T.
- Galda, L., Cullinan, B., & Strickland, D. (1993). *Language, literacy, and the child*. Ft. Worth, TX: Harcourt, Brace Jovanovich.
- Gerlach, J.M. (1994). Is this collaboration? In Bosworth, K. & Hamilton, S. J. (Eds.), *Collaborative Learning: Underlying Processes and Effective Techniques*, New.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2003). Student motivation in co-operative groups: Social interdependence theory. In R. M. Gillies & A. F. Ashman (Eds.), *Co-operative learning: The social and intellectual outcomes of learning in groups* (pp. 136–176). Routledge.
- Joyce, B., Weil, M., & Calhoun, E. (2004). *Models of Teaching* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Joyce, B., Weil, M., and Calhoun, E. (2009). *Models of Teaching*. 8th ed. New York: Allyn& Bacon.
- Kruse, K. (2008). *Instructional design*. Retrieved March 14, 2008, from <http://www.cognitivedesignsolutions.com/Instruction/LearningTheory.htm>.
- Nolan, P. R. (1989). Designing Screen Icons: Ranking and Matching Studies. *Proceedings of the Human Factors Society Annual Meeting*, 33(5), 380-384. <https://doi.org/10.1177/154193128903300532>
- Reid, J., Forrestal, P., & Cook, J. (1989). *Small group learning in the classroom*. Portsmouth, NH: Heineman.
- Ruddell, R.B., & Ruddell, M. R. (1995). *Teaching children to read and write: Becoming an influential teacher*. United States America: Allyn and Bacon.